

Proiect finanțat de
Uniunea Europeană

Danube - Nera - Caras Environment News

GEC NERA

Br. 12
Oktoibar 2007

**Informativni bilten mikroregije za prekograničnu
saradnju Dunav - Nera - Karas**

MRDNK

**U ovom
broju:**

◆ Zajednicki plan menadzmenta za prekogranični prirodni rezervat Rit Nere – Dunav & Labudovo Okno

Str.-2

◆ Legenda jezera Begovo Oko

Str.. 3

VOLUNTERI U PRELEPOM SVETU MIKROREGIJE DUNAV – NERA – KARAS

**Aktivnosti za prekograničnu
saradnju u parku Vrsascke
Planine (Muntii Varsetului)**

Ekoloska grupa za saradnju Oravica u partnerstvu sa Agencijom za ekonomsko - socijalnim razvojem Karas-Severinske zupanije , Lokalni savet Nova Moldava, Turisticka agencija opstine Veliko Gradiste, Asocijacija SKOLA PLUS Bela Crkva i Ekoloska asocijacija EKO BREG Vrsac implementiraju u periodu decembar 2006 – novembar 2007. projekat “Doprinos poboljsanja menadzmenta prirodno zastecenih podrucja iz pogranične zone mikroregije Dunav – Nera – Karas “ kofinansiran od EU u okviru

U Rumuniji, ovaj se program odvija preko Ministarstva za razvoj javnih poslova i stanova u svojstvu zastupnika i Regionalnog biroa za prekogranični razvoj Temisvar (BRCT – Timisoara).

Ukupna vrednost odabrenog budzeta projekta je 45679 eura od kojih 41111 eura je nepovratna suma procentualno 75% koju je stavila na raspolaganju Evropska komisija odnosno 25 % finansira Vlada Rumunije.

U okviru implementacije projekta 18. jula u Prirodnom parku Vrsascke Planine održana je alternativna monitorizacija stanja faktora sredine i bioraznovrsnosti sa ovog prirodno zastecenog podrucja. Tom prilikom učestvovali su volonteri ekologije skolskog industrijskog centra Nova Moldava, Gimnazija Eftimije Murgu Bozovic, gimnazije iz Oravice , “SKOLA PLUS” Bela Crkva, EKO BREB Vrsac i Hemijski i medicinski licej iz Vrsca, koji u ovom trenutku pripadaju Prekograničnom volonterskom centru GEK Nera.

Na osnovu kartona za ekolosku monitorizaciju koje su za ovu priliku popunili volonteri, GEK Nera je sastavila izvestaj o monitorizaciji kojeg je prosledila vlastima u Srbiji odgovornim za životne sredine.

U okviru nekih aktivnosti monitorizacije uredene su trase turisticke zone Kula – Vrsac.

**Volonterska kampanja za sirenje informacija potrebnih
za implementaciju acquis –a Evropske Zajednice za
sredinu po seljackim domacinstvima i mikrofarmama u
seoskim sredinama.**

Ekoloska grupa za saradnju NERA u partnerstvu sa Institucijom prefekta zupanije Karas – Severin i Agencijom za zastitu sredine Resica implementiraju od oktobra 2006. projekat “ Partnerstvo NVO – lokalne vlasti; namenjen implementaciji acquis-a Evropske ekonomske zajednice za sredine na nivou seljackih domacinstava iz seoskih sredina, prirodnih parkova Juznog Banata. Do kraja septembra 2007. projekat je finansirala EU preko programa PHARE 2004. Civilnog drustva, komponenta 2 – Usvajanje i implementiranje acquis-a Evropske Zajednice cija suma iznosi 26913 eura, sa tim da nakon zavrsetka projekta GEK (ĐEK) Nera zajedno sa partnerima obezbedi potrebna sredstva radi nastavka implementacije ovog projekta.

Cilj projekta je ubrzanje procesa implementacije propisa acquis-a Evropske ekonomske zajednice za sredinu, na nivou seljackih domacinstava iz 14. naselja seoske zone koje su u sastavu prirodnih parkova Klanac Nere – Beusnica i Portile de Fier (Đerdap).

Između jula i septembra tekuće godine volonteri ĐEK Nera,

Programa Susedstva Rumunija – Srbija 2004 – 2006.

**Priprema aktivnosti monitorizacije u sedistu Hemijskog i
medicinskog liceja Vrsac**

nastavili su kampanju informisanja stanovnika po domacinstvima koji svoje aktivnosti tradicionalno sprovode na svojim seoskim imanjima u zoni Nacionalnog parka Klanac Nere – Beusnica a smestene su na teritoriji opština Saska Montana, Sopotu Nou, Ciklova Romana, Sikevica, Berzaska Koronini, Pozezena, Sokolovac, Bozovic, Dalbosec , Bania i Lapusniku Mare.

U okviru kampanje podeljeni su propagandni materijali (brosure i prospekti) ostvarene u okviru projekta a pružile su stanovništvu pravne, tehnicke i finansijske informacije u vezi sa mogućnostima finansiranja mera implementacije *acquis-a* Evropske Zajednice za sredinu.

Volonteri ĐEK Nera prilikom kampanje informisanja stanovništva u selu Ciklova Montana.

Prilikom ove kampanje, volonteri su promovisali punktove za savetovanje i upucivanje namenjene implementaciji *acquis-a* Evropske Zajednice za sredinu koja funkcioniše u svakoj opštini a osnovane su u periodu februar – maj tekuće godine u okviru projekta.

Mariela Sturza – rukovodilac zajednickog volonterskog centra mikroregije Dunav – Nera – Karas

AKTIVNOSTI U MIKROREGIJI DUNAV NERA – KARAS

Seoski punktovi za savetovanje i upucivanje namenjeni ubrzanju implementacije *acquis-a* Evropske Zajednice za sredinu.

Od maja meseca 2007. u 14 opštinska centra sa područja prirodnih parkova Klanac Nere – Beusnica i Portile de Fier osnovani su lokalni punktovi za savetovanje i upucivanje radi ubrzanja implementacije *acquis-a* Evropske Zajednice za sredinu.

Lokalni punkt za savetovanje i upucivanje Saska Montana.

Informativne materijale isporučuju ĐEK Nera, APM Resica i Institucija Prefekta karasseverinske zupanije a periodično specijalisti ovih institucija sastaju se sa stanovnicima radi besplatnog savetovanja i upucivanja kako bi se resili konkretni problemi sredine iz njihovih domacinstava / individualnih farmi.

Do kraja meseca septembra ovu aktivnost je kofinansirala EU u okviru programa PHARE 2004 Civilno Društvo, komponenta 2 – usvajanje i implementacija *acquis-a* Evropske ekonomske zajednice za sredinu.

Od oktobra meseca 2007. lokalne punktove snabdevace sa informativnim materijalima 3 gorenavedene institucije dok ce direktno upucivanje i savetovanje gradana moci da se sprovedi samo u centrima za informisanje koja se nalaze u sedistu opštine Nova Moldava, Dalbosec i u sedistu ĐEK Nera u Oravici.

Zajednicki plan menadzmenta za prekogranicni prirodni rezervat Rit Nere – Dunav & Labudovo Okno

U petak, 31. avgusta tekuće godine u mestu Saska Montana, zupanija Karas Severin sastala se zajednicka radna grupa Rumunija – Srbija radi poboljsanja menadzmenta zasticenih podrucaja prirode iz pograncne zone mikroregije Dunav – Nera – Karas.

Dogadaj se odvijao u okviru implementacije projekta “Doprinos u poboljsanju menadzmenta prirodnih podrucaja iz pograncne zone mikroregije Dunav – Nera – Karas.(MRDNK)

Sastanak zajednicke radne grupe Rumunija – Srbija u Saski Montani

Zajednicka radna grupa raspravljala je i usvojila sadrzaj dokumenta *Elementi zajednickog plana menadzmenta prekogranicnog prirodnog rezervata Rit Nere – Dunav & Labudovo Okno*, koji ukljucuje predloge namejnene uskladivanju plana menadzmenta Prirodnog Parka Portile de Fier (Rumunija) i Prirodnog rezervata Delibratska Pescara (Srbija) u cilju jedinstvene administracije u skladu sa Konvencijom iz Ramsara, ekosistema delte reke Nere sa jedne i druge strane granice između Rumunije i Srbije.

Na sastanku ce uestvovati predstavnici ĐEK Nere, Administracije Prirodnog parka Portile de Fier (Đjerdap), Administracije Vojvodinasume, Institucije Prefekta karasseverinske zupanije, Lokalnog saveta opštine Sokolovac, Agencije za zastitu sredine Resica, Univerziteta “Eftimie Murgu” Resica, Univerziteta poljoprivrednih nauka Banata – Temisvar, Rumunske televizije – Temisvar i nevladinih organizacija (NVO) iz Rumunije i Srbije.

Jednom usvojen dokument *Elementi plana menadzmenta prekogranicnog prirodnog rezervata Rit Nere – Dunav & Labudovo Okno* podelice se svim zainteresovanim institucijama za

ostvarenje prekogranične saradnje namenjen zaštiti ekosistema usca Nere i Karasa u Dunav.

Ekipa ENVIRONMENT NEWS

Dragi prijatelji, očekujemo vas među stranicama infomrativnog lista ENVIRONMENT NEWS sa clancima, predlozima, komentarima o aktivnostima voluntera u Srbiji u Rumuniji, sa namerom stvaranja čistijeg sveta u mikroregiji Dunav – Nera – Karaš. Clanke posaljite na : gecneara@yahoo.com

Prelepi svet Mikroregije DUNAV – NERA – KARAŠ

SPECIJALNI PRIRORDNI REZERVAT DELIBATSKA PEŠČARA

Opsti podaci

U jugoistočnom delu panonske nizije, u Banatu, nalazi se najveća evropska kontinentalna peščara. Elipsastog je oblika i orijentisana je u pravcu jugoistok-severozapad. Nastala je tokom ledenog doba od moćnih naslaga eolskog silikatno-karbonatnog peska. U savremenom periodu vetar Košava oblikovao je izražen dinski reljef, čije su nadmorske visine između 70 i 200 metara. Umereno kontinentalna klima, odsustvo površinskih vodotokova i peščana zemljišta uslovlila su osobene životne zajednice, koje su izdvojene u posebnu biljno-geografsku oblast *Deliblaticum*.

Rezervat Delibratska Pescara prostire se na oko 35000 ha gde je primenjen rezim zaštite na tri nivoa.

Vegetacija i flora je podeljena nalazi u cetire kategorije:

Deliblatska Pescara

sumska, peskovita, stepska, mocvarna. Ovde nalazimo banatski bozur (*Paeonia officinalis subsp.*), virgilijanski hrast (*Quercus virgilia*), ruj (*Rhus continus*), kokavice Degenove (*Fritillaria degeniana*), Pancicev pelen (*Artemisia pancicii*), serpet (*Rindera umbelata*), glavoc (*Echinops banaticus*), ukolisni stepski bozur (*Paeonia tenuifolia*), sumni hrasta i lipe, garocvet (*Adonis vernalis*)

Fauna je predstavljena po tipu gore navedene vegetacije i flore. U rezervatu zive preko 1200 vrsta insekata. Od gmizavaca trebamo spomenuti stepski gušter (*Podarcis taurica*), stepskog smuka (*Coluber caspius*), zelebaca (*Lacerta viridis*), sirijska cesnja (*Pelobates syriacus*) a medju pticama tu je banatskog sokola (*Falko herrug*), oraho krstas (*Aquila heliaca*), orao kliktsa (*Aquila pomarina*), osicara (*Pernis apivorus*), nocni potrka (*Burchinus edicnemus*), malog kormorana (*Phalacrocorax pygmaeus*), kolonija laste bregunice (*Riparia riparia*).

Zemaljska fauna je predstavljena od strane stepskog skocimis (*Sicista subtilis*), slepo kuce (*Spalax leucodon*), tekunica (*Spermophilus citelus*), trobojni slepi mis (*Myotis emarginatus*), vuk (*Canis canis*) i ris (*Linx linx*)

Legenda jezera Okju Bej (Begovo Oko)

Prica se da u vreme okupacije Banata od strane Otomanske Imperije, jedan mladi beg iduci u lov stigne do cudesnih krajeva Nerinog Klanca.

Lepota ovih krajeva zapanjila je mladica. Ocaran time sto je samo na jednom mestu naisao na toliko krasota pomislio je da je stupio u zemlji snova.

Nerine vode, sume, lov, slapovi, pecine, planine, stene, cvetni pasnjaci zaprepascuju i uzbuduju mladica.

I.....kao da sva ova cuda prelepo smestena na istom mestu nisu dovoljna, mladi beg sreće jednu cobanicu cija se lepota najmanje moze izjednaciti sa lepotom toga kraja koja mu donosi ljubav.

Resi da ozeni lepu cobanicu .

Jezero Begovo Oko

Za njihovu ljubav cuce se i van granica drzave a o ovome cuje i pasa, begov otac. I ovaj ne htede za snaju vlasku devojkicu i resi da je ubije.

Bodez joj probije srce, a suze bola napunise dolinu..... Suze, koje beg prolio stvorile su ostrvo. "Oko Bega" je naziv koji i danas nosi jezero.

Gotovo nerealna lepota ovog jezera zaprepascuje i sada ljubitelje prirode koji posete Klanac Nere.

Gotovo misteriozna pojava, jezera u pejzazu navodi te na razmisljanje da je upravo bog voleo ova mesta dok ili je tako lepo stvorio. Ovde, "voleti" kao da je normalno stanje pa mozda predstavlja "trunku istine" legende.

Constantin Cretu (Konstantin Krecu) - SPEO CARAŠ

NASELJA MIKROREGIJE DUNAV-NERA - KARAS

BOZOVICI (Bozovic)

Na 30 km od Anine, na nacionalnom putu koji prolazi kroz Minis, u mestu gde se sastaje sa Nerom, nalazi se mirna naseobina Bozovic. Na prvi pogled cini ti se kao jedan veliki vasar, u kojem se nalaze dva puta koji dolaze iz Anine, jedan iz Oravice preko Karbunara, i drugi koji stize iz doline Cerne kroz Banju Herkules - Mehadija.

Vojna Vrednost u rezimu Austro Ugarske, kao mesto pored granice, nam stoji kao dokaz kasarna koja jos stoji jos od vremena Marije Terezije, za 13 granicarski odred..

U centru opštine smesten je prelepi park koji pleni svojom lepotom.

Da bi video celu opstinu i imao jos bolji vidik citavog okruzenja, moras se popeti na brdo zvano « tri grane » koga jos zovu i brdo muka.

BOZOVIC
Spomen palim

Jednom kada si stigao na vrh, otvoriceti se pred ocima fantastican prizor. Na zapadu videces, u plavobeloj boji, melanholicnu planinu Semenik videces i planine Plešiva visoke 1.144 m, koje se nadmecu po lepoti sa Semenikom

U krugu od 15—20 km, se prostire prelepa podrucja Almaza, pokrivena sa stoletnim sumama, u kontrastu sa poljima i bastama prekrivenih zitom i kukuruzom, dijametralno preseca divlji tok Nere.

Kao mesta koje pripadaju mikroregiji doline Almaza mozemo spomenuti sledece : Bania, Gârbovăt (Girbovac), Şopotul Vechi (Şopotu Veki), Şopotu Nou (Şopotu Nou), Dalboşet (Dalboşec), Moceriş (Močeriš) i Lăpuşnicu Mare (Lapuşniku Mare).

Uzimajući u obzir samo bogatstvo zemljista sa svojom odecem od suma, polja i voca, moze se sa zadovoljstvom reci da je to zemlja blagoslovena od Gospoda.

● VELIKO GRADIŠTE

U podnožju Karpata i Homoljskih planina, na ulasku u Đerdapsku klisuru, u zagrljaju plavog Dunava i zlatonosnog Peka, nalazi se Veliko Gradište - nazvano predvorje Đerdapa.

Nastalo u vreme Rimljana, imalo je veoma dinamičnu i lepu istoriju.

Pouzđano se ne zna otkuda gradu ovo ime. Uvažavajući i verujući da i ona može da sadrži zrnce istine, kazujemo, o imenu ovog grada, sačuvanu *legenda*: U grad na ušću Peka iz jednog od obližnjih sela svakodnevno je dolazila jedna dvokolica natovarena kožom i drugom robom. Na pitanje da li mora svaki dan da ovako dolazi, stizao je odgovor: "Moram, veliki grad ište!". Tako je od ove dve reči, navodno, ostao naziv - Veliko Gradište.

Okosnicu privrednog razvoja opštine čine poljoprivreda, turizam i industrijski kapaciteti za preradu uljarskih kultura. U strukturi privrede najznačajnije mesto ima *poljoprivreda*, pa se na, oko 22. 000 hektara oraničnih površina pretežno gaje kukuruz, pšenica, industrijske kulture, voće i povrće.

Stožer razvoja *turizma* čine reke Dunav i Pek, kao i Srebrno jezero, nastalo pregrađivanjem rukavca Dunava, dugačko 14 km, široko oko 300 metara i duboko 28 metara, pored koga je izgrađeno vikend naselje i turističko-rekreativni kompleks Beli Bagrem.

Kulturni centar opštine Veliko Gradište u svom sastavu ima folklornu, dramsku i muzičku sekciju. Svake godine, u julu mesecu, održava se Muzički festival violine "Carevčevi dani" koji neguje tradicionalnu narodnu muziku u duhu Vlastimira Pavlovića Carevca.

Opština ostvaruje međunarodnu saradnju - partnerstvo sa opštinom Nova Moldava .

Veliko Grdište – zgrada Skupština Opštine

Sa ovim pograničnim susedom Veliko Gradište ima veoma bogatu i raznovrsnu saradnju između opštinskih delagacija i društvenih, zadružnih javnih i privatnih preduzeća, verskih zajednica i na polju obrazovanja i društvene brige o deci, kulture, sporta, zdravstva i pravosuđa, koja na obostrano zadovoljstvo traje pune tri decenije.

Cornel Popovici Sturza – predsednik ĐEK Nera

Seoski humor

Na jednom putu u Erdelju, u turistickoj zoni, Jon i George (Gijo) teraju ovce na ispasu.

Za njima idu kola sa oznakama EU. Zaustavljaju se a iz njih izlazi turista i uljudno pokusava da im objasni prvo na francuskom, pa engleskom, nemackom i na kraju italijanskom da nije dozvoljeno da stado blokira saobraćaj.

Ali ne sporazumevaju se.

Turista sedne u kola i kao vihor vrati se.

Jon rece Giju!

-Gijo bre ! Videli pametna coveka ? Cetiri jezika govori.

-I..... ? Koristi li mu to necemu ?

●
Dijalog na evropske teme u Erdelju :

-Jesi li cuo da se u Holandiji mrtvac sahranjuje sa pet svestenika ?

-Pa i kod nas u okolini Kluza isto je. Samo da znas mi svestenike ostavljamo napolju.

SUSEDKI PROGRAM RUMUNIJA – SRBIJA 2004 –2006

**Grupul Ecologic de Colaborare NERA
Caras – Severin**

www.gecnera.ro

Sadržaj ovog materjala ne predstavlja obavezni i zvanični stav Evropske Unije

Program za prekogranicnu saradnju Srbija _Rumunija 2004-2006 ima za generalni cilj dostignuce ekonomske –socijalnog razvoja u granicnoj zoni izmedju Srbije i Rumunije putem aplikacije principa prekogranicne i razvija se u Rumuniji putem Ministarstva Evropske kao glavnog autoriteta i Regionalnog Biroa za Prekogranicnu Saradnju Temisvar (BRCT Timisoara)